

Drust ja mäest

J. Punisson

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

Räpinas, 1902.

Orult ja mäelt.

Motto: Mis ma nägin niidul, nurme võlivil,
Mäel, orus ohatate pääl;
Mis mul' teat' sid tähed taeva võlivil —
Sellest heliseb mu hinge hääl.

Luuletanud

J. Punisson.

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

Räpinas, 1902.

Trükitud luuletaja oma fulul.

894.545-3-1

Дозволено Цензурою. — Юрьевъ, 5. ноября 1901 года.

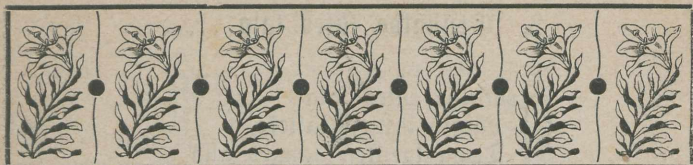
ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

✓

S 17142
0

АРИНА
РАМАТКОГО
Н. ЛЕОН

Л. Кутт'е трüфт Surjewis.

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

1. Lilleduhal.

Üles poole, duhal lilledu
Augselt, õrnalt, pead tõstan ma.
Üles poole, lehtab laanes hiis —
Üles poole, laulan lahtelt siis.

---

1. Luulelilleke.

Kellel ilmas istutatud
Hinge luulelilleke,
Selle aade armul aatud
Looja kauni kambrisse.

Säält ta wälja meelitateb
Õnmedisi igal a'al,
Kõrget kiitust keelitateb
Sumalal ja isamaal.

* * *

Kellel' pole osaks antud
Õrna iha hingesse, —
See on nagu kiwi pandud
Külma liiwaförbele.

2. Orukalda süles sala . . .

Orukalda süles sala
Läigib laineil lättefe,
Tema laentest langeb alla
Jõeene järwele.

Jlujamal öie ajal
Lätte ligi lillefe,
Lille öilmekese najal
Pisar puhas, fullane.

Pea lättekeseft kaob
Wessi tuule, päif'je ees,
Lill ja pisar närtsib, waob,
Kaob, waob walu sees . . .

Selle lillil ligi tõtta
Tahan önnes öie a'al,
Tema örnust, puhtust wõtta
Juhiks endal elura'al.

3. Mull puhuwad tuuled . . .

Mull puhuwad tuuled lõunafelt ra'alt
Nii öitelist öhku ja ilu,
Ming wiiwad mure mõtete maalt
Mind ära, kus elu külm, wilu.

Sääl kannid on ammuigi kaswamas ju
Ja roosi öitel örn läige . . .
Ming nagu hüüaks säält ööpiku juu:
Siin önn on ja elustaw päife. —

4. Mu mõtte paleus.

Mu mõte lendab ülesse,
Kus särab kuldne päikene,
Kus hõbe kuu ja tähti-riik :
Sääl on mu lahke luule-liik.

Mu mõte lehwib lennula
Weel üle muruõite-maa,
Käib wõersil luhal, wette woos,
Sääl punub pärgi luules, loos. —

Ma mõttes kuulan metsi, maid
Ja järwe laeneid lafsumaid,
Kuis lahkest saadab linnu laul
Loojale kiitust ilul, auul.

Ma mõtlen tormlist elumerd,
Silm nutab, süda jookseb werd :
Miks wale wood siin mässawad
Ja mat'wad maha tõe-ra'ad ?!

Mu mõte lendab üles siis,
Kus päike, kuu ja eluhiis ;
Kus kuldse luule lättela
Mu wäfind waim saab kosuda.

Sääl mõtte paleuse-maa
Kus waikfesti wõin wiibida ;
Sääl luulekodu kuldala,
Arm, rahu, õnn mul otjata.

5. Oh kui õnnis!...

Oh kui õnnis õuesja
Lille-wallas wiibida,
Kus mu kurwa hingesse
Lungib rõõmu kiireke.

Õndsam weel et ülesse
Õnne õite sülesse
Arwab lahkest luule-eesst,
Waimule toob walgustust.

6.

Loodus meile elupildiks,
Õonad südamate fildiks.

7. Eluhelm.

Kus tunde tulekene loitmas
On põues süütalt, sügawal,
Õrn piisar armu õisi toitmas
Kui lille punga lehe all.

Sääal õis ei närtsti, tuli kustu,
Waid särab kuldsest noorus'teel,
Wõid weest ja tulest läbi astu:
Kuid õisi leiad ikka weel. —

8. Kallimad kohad.

Kus orusja läikimas läte,
Ta lähedal lillede aas:
Sääal mõtan kuld kandli ma fätte
Ja istun mättala maas.

Ja luulen lugusid palju
Mu kaunima kullak'sele,
Et saatus ei oleks nii walju,
Nii mõru kui mõne dele. —

Kus lehkawas leh'des on salu
Ja õitel õhub ta pind:
Sääal on mu taewalik talu
Ja waba, nii waba mu rind.

Kus hoowamas oja laines
Wesiroosikene peitmas pääd :
Sää! palwetan luule-aines
Tal taewast armu ja hääd. —

Kui kumab kuu fullasel helgil,
Örn, waitne ja õnnis on öö,
Lill pijarail järawal selgil
Ja hiilgamas tähtede-woö :

Sää! saan ma taewalisk tarkust
Ja aatelisk armsamat hüüd,
Ming isamaa ilu ja ärkust
Mu elule pühamat püüd.

Neis kohtades ase on mulle
Weel kaunim ja kallim kui tuld.
Siin loodus on mulle ja sulle
Kui näitamas õndsuse tuld.

9. Wesiroos.

Järwe laente-woos,
iisk wesiroos
Pääd tõstab säält,
Kaob laenete päält.
Nii päikse paistel' püüab ta,
Et pungate läeks puhkema.

Wee woode pind,
Ta palub sind :
Jää waitseks ja
Ja peata :
„Las' lähineda noppjal
Ja pärjaks punuda mind tall' — “

10. Kaebaja kannike.

Kuu kumab kõrgel ülewal,
Ilm roosi-ünel uinuwal.
Orn ööpik hõiskab öie puul
Ja lille lehku lehwib tuul.
Sääal kanniduses kannike
Ei minu uhke unele;
Tal pärli piisar palge pääl,
Pää rinnal, mõttes tuffub sääal.
Ja ohkab, walu südames,
Et pole troosti ilma sees;
Sest ööde ilu ihkab siin,
Et hingest kaots walu, piin. —
Ei kuule teda fuldsed kuud,
Ei tröösti ööpik õnnetud,
Ei orus hoowaw ojake
Wii lein'jal piisart laenessje.
Ta nuttab kuni kuldne foit
Döök loitma, päikesel saab wõit;
Saab karjamaalt ta kannetud,
Siis piisar, lein talt langenud. —

11. Isa koja iludus.

I gal' inimesele	Teine teisele on nad
Lehfab luhal lilleke.	Kakskümmend kallimad;
Pilgub läbi pilwede	Teine teise paleus, —
Täheke ka fullane.	Isa koja iludus.

Kõrget kohust mõlemad
Tänulikult täidawad,
Dõus'wad lange-leegistgi
Uuel' elul' otjani. —

II. Kenal kewadel.

Sinnufene, lillekene,
Dite õht ja päitene
Ütlewad full', inimene:
Õdiska, käes on kewade!

---

12. Kewade ehet . . .

Kewade kenamat ehet
Närtšitab sügise;
Vilgede lehkawad lehed
Suigutab surmale.

Diekuu õisi siis wõtta
Tahan ma wiitmata:
Gluteed ehtima tõtta
Enne, kui kolletab maa. —

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

13. Jälle.

Jälle fena kewade
Tuli meile wõersile,
Roosipõesjad, toomingad
Ditele end ehivad.

Linnud, lilled, laenedgi
 Aavad juttu armsasti.
 Sala sofisteleb tuul
 Sinulegi kurblik huul :
 Noppi õit, nüüd aeg on käes,
 Homme on eht võeras wäes
 Onne õis, ju püüdmine —
 Rewade kaob fiireste. —

14. Mu püham püüd.

Nüüd jälle waba nurm ja wäli,
 Kui tuli kena rewade,
 Ma sammun nurmel üksi-jäli,
 Sean atra wahwast waole.

Ei meeldi mulle isa talu,
 Ei külastäitgi löbu too,
 Waid roheline metsa salu,
 Org, mägi, järw ja heinasoo.

Siin lindudel on laulumaja,
 On muusik, palwe, waimustus,
 Õht puhas, wärsk, elustaja,
 Mu hinges arm, õnu, jumalus.

Siin ilurikkas loodus kojās
 Ma tahan tublist töötada,
 Et sügisel ma toas soojas
 Töö wilja maitseks rahuga.

15. Diekuu.

Diekuu, ja kuldne taewa anne,
 Oh kui õnnis siin on wiibida !
 Looja imetööde ette kanne
 Ules äratab kõik ilmamaa.

Järwed, ojad, orud, lilleluhad
Kurba südant sütitawad nüüd.
Laanes linnufesi mitu tuhat
Tänu hõiskel helistawad hüüd.

Õnnis, õnnis olla sinu süles
Ei diekuul ka meil on siin,
Mill' ei taha taewasjegi üles,
Kui maitse'mata elu wõitlus, piin.

Diekuu kuid kaob pea ära,
Sügis riisub died armuta,
Kullakirjal mälestuse jära
Jääb meil aina meelde mõlkuma.

16. Tuba lilled.

Tuba lilled lehtawad
Orus ime ilusad.
Lahke, lõbus linnuke
Laulab lustil Loojale :

Tere, kena kewade
Ime ilus ilmaka!
Tänu tuhat südamest
Sulle, ismunise eest!

Lõbulise lõunamaalt
Paradiisi rõõmu-ra'alt
Tulid taewa tuulega
Lustilise luulega.
Sest sull' kallis kewade
Hellast hingest hõiskame :
Tere, tere tulemast
Isakojast kaunimast!

Sinmu laul mind rõõmsaks teeb,
Lille-kõne hinges feeb.
Taewa poole tahan ka

Palwel südant üsenda :
Kulla kallis kewade
Önnis ilu-ilmake
Sulle soojast südamest
Tuhat tänu igawest!

17. Hõiska, laula.

H õiska, hõiska Sied on puul, Laula, laula Lahkest mu huul : Orul ja mäel, Wägewal wäel Kõla mu laul Taewasel auul!	Önnis, önnis Siede ilm, Taewalisk wara Waatab nüüd film! Wäikene waem, Öndjuse kaew Awatud nüüd — Helise hüüd !!
---	---

18. Eludiekuu.

E lu ehtes ilmamac, Öilmil öunapuu, Rõõmul, lõbul, lustila Laulab linnu suu.	Önnis, önnis öiekuu, Kallim fullasta! Ölgu, ehk ma önnetu, Siisgi hõiskan ka.
--	--

Uga siisgi armsam weel
Mulle, kui kõik muu,
Öled ainuke mu teel :
Eludiekuu.

19. Kewadisel öhtul.

Päike pilwi puna palgel
Jumalaga jättis ju.
Täh'de hõbelisel walgel
Tõuseb üles kuldne kuu.

Nagu ingli kandli keelil
Lehepuu ja lillele
Sofistawad mahel meelil:
Maailm uinu unele!

Õndsajalises une süles
Oh kui magus magada,
Kuni kulda koidul üles
Hüüdwad linnud lauluga.

20. Suwe õhtu päike.

Suwe õhtu päike kulla laineil
Beereb alla sini järwele.
Kaste pisar taja, õhu aineil
Waob õrnalt lille sülesse.
Kuldse kuu ja hõbe tähti poole
Dite muppud kummardawad end;
Õrnal õhul tänupalwe-woole
Õhub üles nende lehkaw lend.

Kord niijama meie elupäike
Beereb alla rabu rannale
Ja ta wiimsel wiirel walu läige
Palwid, pisaraid toob filmisse.
Ja kui kustund elu-ehawalgus,
Tähe walda walitseme siis;
Kus meil igawese elu algus,
Jäädaw päike, — elu, — paradiis.

21. Õnnis öiekene.

Õnnis öiekene,
Kannis kannike
Tõi mu südamesse
Kena fewade.

Õnne, elu, ilu
Igal pool näeb film,
Wiis mult külma wilu —
Õnnis öie-ilm. —

III. Armuaasal.

Armsatel on armas armu-sära,
Armastus ei wäsi ial ära! —

22. Kallile.

Kaunimas kajawas kaasiku wilus
Läen ma läbi lillede teed.
Waatlen ja suutlen neid õilmede ilus,
Noppin ja punun neist fuldaset feed.
Kuufese kumawal wagusal waatel
Koon ka kuld pisaraid kroonisse. —
Hinge õndsamal ihade aatel
Kannan koju nad kallile.

23. Mõttes.

Dhtu õnnis, waiksel rahul
Tähti säräl uinub maa,
Drust jõeke hoowab wahul
Hõbeliste laentega.
Hoowad läbi lille-aasa
Mere lahke laentesse;
Laente woogud sõudwad tafa
Kanda, kauni kaldale.

Kallike, ja oled mulle
Kaunis kallas ranna ra'al,
Ja mu mõtted sõudwad sulle
Wõersil' õndsja õhtu a'al.

---

24. Kus wiibid? . .

Kus wiibid mu ihade ilu,
Mu õnnede õndsalik õis?
Mul üksi ilm külm ja nii wilu,
Oh millal Sind näha ma wõis!
Küll lehkawast lillede liigist
Saan sõnu nii jalajid ma
Ja õõsitel tähtede riigist
Kui troosti mul saadad säält Sa.
Sa lille ja tähti wist waatsid
Ja nägid säält uhkemat und,
Neilt sõnu mul sojemaid saatsid,
Sest õnnis nii õhtune tund.
See talu pool jellep siis waatan,
Et hingest kaoks kahilus ja piin
Ja lehkawalt looduselt saadan
Sul terwit, et oleksid fiin.

---

25. Igatsus.

Leffinda, oh kui tahaks tulla
Sinu poole õhtu ajal ma!
Õnne õis, mu kaunim kallim kulla,
Alega wiitma armsalt Sinuga!
Oh et Sinu wagusamal waatel
Wõiksin eluwiiwal wiibida;
Sinu abil, Sinu kaittsel, saatel
Õnnis, õnnis ilmas rännata.

---

26. Õhtu õhud tõttake.

Õhtu õhud tõttake
Tuule tiivul ruttake
Sinna, kus mu kallike
Warsti uinub unele.

Kandke minu kandle häält,
Wagad salmid feelde päält,
Pühad palwed palawad,
Igatšufed salajad!

Wiige tuhat terwid tall'
Õhtu õnne õhinal;
Hüüdke hellal uinujal:
Hääd ööd soowin hingest tall'.

27. Armumerel.

Igatšufe armumeri
Koošilise rannala,
Kusja laene laenega
Mängib pehme tuule peri.

Kauni kaldale mind kannan
Sinna, kus on tähti-ring!
Õhtab, palub sõudja hing,
Dune õisi osaks anna.

Laine tuleb, laine läeb,
Meri möllab — warsti waga,
Sõudja aga udu taga
Uhteid õhulossa näeb . . .

28. Serenade.

<p>Taewa telgil Kumab kuldne kuu, Ornal helgil Tähed hiilg'mas ju. Waiksel wilul Lehtab lilleke, Öhtu ilul Uinub unele. —</p>	<p>Sammun tafa Waikse wiiwula Üle aasa Kalli poole ma. Önne-ilmas Ötsas oht ja piin; Tema filmas: Paradiis on siin.</p>
---	--

29. Ei lähe . . .

<p>Ei lähe minul meelest Su kaunis kõne-wiis, Mis igast kandli keelest Mull' kõlab nüüd, kui siis.</p>	<p>Su örnad heli lained Mu kurbtust kaotawad; Kui üle-ilmjed ained M'us walu waotawad.</p>
--	---

30. Ehawiiwul.

<p>Ehawiiwul, Ingli tiiwul Sõuab õnnis öhtu tund, Ilma maale Uinuwale, Süüab õnnist ööd, hääd und.</p>	<p>Taewa telgil Tähed helgil Walwawad sind koiduni — Uinu rahus Raugel lahus Dieingel — Einagi! —</p>
--	--

31. Önne täheke . . .

Önne täheke, Su poole taewa
 Waatan tihti igatsufega,
 Wähendan Sind nähes muret, waewa,
 Kui Sind ifka eel näen särama.

ARHIIV-
 RAAMATUKOGU
 H. LEOKE

Jlus, armas, selge sinu läige
Lahket lootust laenab järgesti.
Ei ma eksi, kui ka walgus wäike,
Iffa sihil sammun edasi. —

Täheke, oh et Su armu-walgel
Pimest orust wõiks ma rännata
Sinna, kus Su kaunil, puhtal palgel
Uis ja lootus õits'wad õnnela. —

32. Jällenägemisel.

Kui õnn mul oli jälle näha Sind,
Mu kallim wara, elu ülem hind:
Kui ingli käed mind silitasid siis,
Ihm muutis mulle nagu paradiis.

Kui lahkusime, sala walu sõi
Mu südant ja tal palju haawu löi.
Ei enne minul süda süttine,
Kui jälle näen Sind, mu kallike!

33. Armu wõim.

Mure muljus mustaks südame,
Kui läks kallike must kaugele.
Uga mured metsa tõukas tiul,
Kui Ta huuli jälle puutus huul.

Ihm nüüd ifka imeilus näis,
Glutee kui õnnedisi täis.
Tänu täheks — ei ma mõista muud —
Langen kaela, suudlen armsa suud

34. Uinu!

Uinu, mu kallife,
Eha helgil hellaste!
Juba õhtu rahu tooja
Wiinud päewa mured, tööd,
Tähed üle taewakoja
Soowivad Sull' õnnist ööd.

Uinu, mu kallife,
Une hõlma õndjaste!
Õrnad soowid sõudwad sala
Läbi lehk'wa lillede
Sinu kambri akna alla
Hääd ööd hüüdma Sinule.

Uinu siis unele
Taewa rahu sülesse!
Uneingel walw'jaks jäägu
Kulda kõla! kandliga,
Sinu sängi pühandagu,
Kuni tööle tõused Sa.

35. Kaks tähte.

Õhtu õhud sõudsid sala,
Laanes lehkas lehepuu.
Tähed särasiwad alla,
Kullaliselt kumas fuu.

Nende poole waikselt waatsin
Kahte tähte kaanimat,
Kaugel kalli poole saatsin
Igatšused ilusad.

Igatfufe ilu wiimul
Tähte paiste pilwedest
Wiis mind wiimaks tuule tiimul
Kaijutama kallikest.

36. Soow kullakesele.

Kuule, kullake, minu kallis laugel,
Mis Sull' soojalt soowib minu rind :
Lille-hällis, õnnetawa laugel
Iffa ihaldan ma näha Sind.
Sammu siis Sa wagal, puhtal meelel
Wooruslikult paleuse teel !
Küll siis iffa Sinu eluteedel
Ingel külwab õnneõisi eel'.

37. Ära kurda.

Ara kurda foidikul,
Õhka õilme ajal.
Ges weel suwi ilus sul,
Õnne õisi lajal. —
Mukrus noore rinna sees
Murjatu ja kole :
Nagu taewas pilwedes,
Õõ, mill' tähti pole . . .
Moorus olgu kuldne koit,
Woorus armu-päike,
Mis kui lehtaw lilleloit
Kojutagu kõike.

38. Kui teaksin . . .

Kui lähen Su poole,
Kuis süda siis õnnes mul keeb.
Kui tulen säält koju,
Meel mures, hing haiget siis teeb.

Kui teaksin seda,
Et mulle mumiaks jääd :
Mu elul ja olul,
Siis suremas õnnes ja hääd.

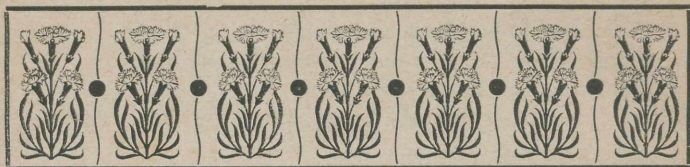

39. Siis sa leiad . . .

Luga ei ehitada maja,
Näpunaga ei putru keedeta !"
Töö ja terwis elu õnnestaja,
Rihtsus, lahusus, — neid sull' soovin ma.

Usinust ja ustavust ja falli,
Hinge-häädust, õiglast armastust.
Siis sa leiad kaasakeste kalli,
Püüde püha ja ka paleust.

IV. Elu-õues.

Armsal elutewadel
Hõiskel rööm ja nali,
Hiljem elusügisel
Waikne, külm nii wali.
Veinal lendab kimmuke,
Warju otsib inime —
Tali pole nali! —

---

40. Elu.

Elu imeline
Nagu kewadine
Ditsew öieke.
Täna õrn ja ilus,
Homme haura wilus
Dis ja inime'.

Aga ära kurda,
Dit ju wõid ja murda
Täna — enne ööd. —
Täida elufohus
Wiletšufes, ohus —
Taewas tasub tööd!

41. Ette waatust!

Ette waatust
Iseendale!
Dma saatust
Zuhi julgeste!

Ekfiteesid
Jlm ja elu täis,
Silmaveesid
Paljul palgil näis. --

Ette waatust
Dele, wennale,
Elusaatust
Saad siis tänama.

42. Torm . .

Torm merel, metsades
Küll tantšib päewal, ööl.
Ka meie elusees
Torm tubliste on tööl.

Torm õrnalt diekuult
Sult õisi omandab, --
Kui põlisemalt puult
Tad tagandatud saab. --

Torm üle ilmamaa
Teeb palju proowisi,
Et kõik siin hoolega
Wõitleksid wahwasti.

43. See on wõitlus elu eest!

Üks see tahab suutäit soolast,
Teine maotäit magedat,
Kolmas teenrit hästi hoolast,
Neljas neiut nägusat.

Igal ühel oma kulu
Soowi täites tasuda;

Oma kulu, oma tulu
Ujabgi teist tüsfama.
Tahtmised nii talutawad
Ilmaft läbi inimest.
Mis nad kõik küll sellest saawad ?
See on mõitlust elu eest !

44.

Omas nõuus ja omas jõuus,
Omas hүүdes, omas pүүdes
Teos tublis, targemas
Omu ja arni on asumas,
Taewas waewa tafumas.

---

45. Kel sõira, sel sõbru.

Kus ial on ilu ja õlut ning wiina,
Ei puudu sääl wissisti Miku ja Miina.
Kus aga on kurbtus ja tõbesäng.
Säält ära on sõbrad, tants, pillimäng.
Siin waesus ja walu üht surmale annab,
Säält rikkus ja rõõm teist ilmale kannab. —
Kel sõira, sel sõbru on alati fiis,
Nii ilmas elu, mõitlus ja wiis !

Räpina haigemajas, 24. weebr. 1898.

---

46. Kõrtfi ping on pigine...

Kõrtfi ping on pigine,
Sõber, jeda tea !
Ei sääl hääduft figine,
Külge lööb sull' wea.

Esimehe klaasi sees
Kihvti-kuninganna,
Säramas ta silmades
Wiletjuste manna.

47. Kel Jõulud, sel Jõulud!

Uks naene on poodis
Ja Jõuluks wiib würtsi,
Ja mehel on moodis
Siis keerata kõrtsi
Ja laulda sääl laulu:
Müüd Jõulud! jah jõulu!

Kuid koduses talus
Hing naesjel täis piina:
Laps suremas walus,
Mees lakkumas wiina.
Siis kaebel ta laulud:
Oh Jõulud, oh Jõulud!

Mees tuigerdab tuppa,
Pää werine . . . häbi,
Tal lastud on kuppa
Ja haritud läbi . . .
Ja urab weel laulu:
Kel Jõulu, sel Jõulu!! —

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

48. Waesed ajad.

Wana isa räägib tihti
Mulle muistselt orja ööst,
Määrab seega selget sihti
Ette poole igast tööst.

Muistsed ajad, mure ajad,
Häda siin ja häda jääl!
On tal ifka kaebekajad
Kõne algel keele pääl.

Ütleb, väivi sellest juba
Küllalt olla ilmas näin'd,
Aga muistne suitsu-tuba
Pole jüisgi meelest läin'd.

Juttustab weel kuidas ema
Söötanud mind jääl pudiga.
Mulle pilli teinud tema,
Saatanud karja kaitsema ;

Leivafotti pandud kaela,
Piirak, pudel piimagi,
Lustil lastes lingu-paela
Purustand ma pudeli.

Puude ladwas kaugust waatnud —
Minul olnud kõwa pää,
Sooja sauna endal' saatnud
Ka, kui koplis oli jää.

Vanad ajad, waesed ajad,
Häda siin ja häda jääl!
Tööfid oli mitmed sajad
Kodus, mõisa põllu pääl.

Alaline vihma sadu
Tegi põllud põduraks,
Karukaer ja takja-ladu
Kaswas toiduks tublimaks ;

Gagan leiba, naadi toitu
Söödi iga onni sees.
Rehed peksti enne koitu
Peeru-tule näite ees.

Koodi lögin folkis teri,
Käsitwi jahwas need,
Oli teri fehwa peri,
Täitis hagan ašemed.

Koidu poole seati hoole
Uder, äffe, firpi wööl.
Tuldi mõisa kola poole,
Kus neid kubjas juhtis tööł. --

Sulane jai aastaks palka
Lina-külwi kaabu täis,
Tihugi selg maitšes malka,
Kui ta mõisas teol käis. --

Ena surus lapsed hälli,
Tuul neid ise kiigutas,
Ise tõttas tööle jälle,
Maja asju arendas.

Tööd tal oli oma jagu
Pinus, rehes suitsu sees.
Kütteks oli toores hagu
Kubudena kolde ees.

Riided olid lihtsat moodi --
Oma naeste näputöö,
Ka mis weimewakas toodi,
Tegid naesed läbi-öö.

Käsitööšid peenikesi
Tegi neiu nõuu ja hool;
Kirbfilmi, selgelisi,
Kudus kuul-nitše lool.

Seljas kanti nõõrikumed
Kirjuliste puded wööl,
Jalas parki pastlad uued,
Wiisudega käidi tööł.

Neiul fulla juukse patsid
Lehwitased õlale,
Meesi pihta sama katpid
Juukse salgad siuhkeste.

Meesel pükste pääle ame,
Puujal ripnes noatupp;
Seljas pihtjärf woldeline
Mees — kui kaunis fullerkupp.

Piipu popsutati wähe:
Raha polnud raisata!
Joodikut ei wõidud näha
Paijati tad pilkega. —

Pruudil ehteks toodi aga
Sõrmus, hõbesõlg ja rätt.
Tanusidid sakkidega,
Ja siis pandi kokku kätt.

Mõrsjal oli weimes riided:
Linik, hõlšt ja pallapool,
Palmik, wöö ja seeresiidid,
Oli nii, kui kell'gi hool.

Pulmas wiibis rõõm ja nali,
Kaasikeedi kaunisti,
Joogiks oli maitsew kali,
Wiina — weidi koguni.

Nõnda muistne aja lugu
Waewaline, walulik,
Ei ta'st tea noorem sugu,
Hooli waba elanik!

Kuna igal pool nüüd juba
Kulda pesa siin ja sääl;
Oma tuba, oma luba,
Oma wili põllu pääl!

Waesed ajad ! ei saa läbi
Kuuluks siisgi rahwa hüüd,
Tea, Taara tamme käbi,
Ei see ole aja süüd.

Näüdsse rahwa waewa neelda
Wõtab joom ja pudupood,
Kes neid enam suudab keelda,
Nii ju olla ilmamood ! —

Glataks nüüd muistset moodi
Kasinuses, kainuses ;
Ei siis liiguks tross ei woodi
Ei t'e kohuks flopi ees.

Rüll siis põllud paranewad
Talupoja tamme all,
Kehwad ajad ferkinewad
Igal Gesti wärawal !

49.

Eluwead wiimad mõnda mulda,
Matt'wad elu, murdwad lootuse ;
Glueksitused makswad mõnel' kulda,
Toowad teda teele õigele.

50. Ümber pöördud.

Naisterahwal libe, kerge keel,
Zuuts tal pikk ja lühikene meel,
Mits sa kõnelet ta kõrwasse —
Warsti ilmutab ta ilmale !"

Ufi aga ümber pöördud näib,
Kui me Kaarel kõrtsi kaudu käib :
Piits ja ohjad naese käesja,
Kaarel kõrwas istub naesena.

Topfi Toomas ja kõrk kõrtsimees
Kaerwad meest: „ta naese pükste sees!“ —
Kaarel kolib koju, — kohwi joob,
Lapsufestel saia kostiks toob. —

51. Oma mõte.

Wõtad naese — rattad taga,
Kurg toob lapsed — koorem pääl.
Seni sul veel tuba waga,
Siis on hääled siin ja jääl.”

Omal mõte: peret waja,
Talu tahab pidamist!
Waha langebgi ka maja
Kui mul juhtub häda, rist.

52. Kosjanõulistele.

Poissmeeste kõige püham püüd
Du selle aja jooksul nüüd,
Et neiuksese parema
Saaks naeseks endal' kosida.

Nii ühe kosja mehe tung,
Et kaafaks saaks kel rahapung
Du hästi paks ja raske ka,
Et ilusalt saaks elada. —

Kuid teine ihkab iludust,
Ei hooli omadustest muust ;
Ja kolmas see eest kannab hoolt,
Et leiaks aaurikkast „poolt.“

Ka mõtleb jälle neljas pää :
Saaks neiu, kellel terwis hää ;
Kus noorus, truudus armastus,
Uuu, leplik-meel ja ustamus. —

Sää! noormees pea kosja läeb
Kus meeleperi neidu näeb,
Kuid pea sügab oma pääd,
Et pole leidnud nähtud hääd.

Wend, kosjakanditaat, et siis,
Kas wõtu Manni, Mai ehk Liis,
Küll pärast pulmi näed ja tead :
Neil kõigil omad hääd ja wead.

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

53. Ei ma suuda sellepärast ...

Minul isa, ema wana,
Wend ka wanapoiss on ju,
Sellepärast kodukana
Soomitab mull' külafuu.

Koosil rohkelt kesilasi,
Maakil mehi mõndagi ;
Ulmaga on ise asi, —
Ella ära kihlati :

Ei ma suuda sellepärast
Nendel kosja kolida,
Ehk küll nende silma järaft
Armu-und näen ijuga.

Nalja pärast naista wõtta
Küla nõuul ei sünni ka :
Parem kiisuga mul tõtta,
Aja wiiteks mängida.

54. Oh sa risu !

Ikka oma jagu risu
Aias, arus, asjades ;
Ära süüaks selge siju,
Koorik ei kao iganes.

Surm see surub oma sülle
Hääd ja kõige paremad ;
Kõrged kiitust kõige üle
Veinajad tal laulawad.

Aeg see armuta wiib ära
Ilu, noorust, nobedust.
Sügis riisub lille-sära,
Tali — ta toob igawust —

Raha-rikas nabri-Üiju
Kunnam üle külade ;
Kahju, kahju, — oh sa risu ! —
Ära wiidi mehele.

55. Talwe poole . . .

Talwe poole — teau juba —
Palju pulmi saab.
Tubli toit ja tantsu tuba
Ihked sinna a'ab.

Kelmimeest küll kutsutawat
Piirit pidule;
Dige mees, kui teada saawat,
Lähwat isegi . . .

Noh, kui nii, siis saia süüta
Sääl jaan lõpmata,
Olut juua, lõbu lüüa
Nii, et mürab maa.

Ikka, ikka talwe poole
— Kare külma eest —
Annan ka ma armsa hoole
Südant, kääkest.

56. Talwe õhtul.

Wäljas pime, tuiskab lund,
Ganged kõrged juba . . .
Rahwas magab rahu-und,
Soe neil säng ja tuba.

Kamber jahe, mõttes ma,
Und too külma kära:
Oleks õige nopata
Naijufene ära.

Ta mu toa soojendaks,
Sängi seaks üles,
Teeks mul õhtad lõbusaks,
Sängiks soojas süles.

Kosja! — Mõte mehine,
Naene! — muu ei võida!
Tuisune on aga tee,
Hobu wast ei sõida . . .

57. Halb ettetühendus.

(Ebatõde ainel.)

Läksin kallile
Dhtul mõersile,
Aga kasjife
Dipjas üle tee!

Ei sest hoolindgi —
Läksin edasi.
Aga wastu weel
Duli jänēs teel!

Dema afnal ma
Seisan salaja
Daja — kuuln saäl:
Kambris mõeras hää!

Hinges mure, piin,
Kõju sammufin;
Kõer weel wärawas
Tagast hammustas!! —

58. Mii ajake lääb ära . . .

Mul ei ole südamlift sõpra,
Kallist kaasakest ka,
Kellega ma aega wiidakš
Wabal wiwadella.

Sõbru küll, kui aga sõira, —
Maesi, kui naljatust.
Aleg on aga kohalt kuri,
Kusagil ei ustawust . . .

Sellep siis mängin mandolinet,
Soringi firjandust ma,
Sepitsen salmiši ja aeg lääb nii ära
Mul waimugi lastega.

59. Kins.

Kui olen uhke, —
Weel uhkem ja!
Nii kiusad ja,
Nii kiusan ma.

Kui olen lahke, —
Weel lahkem ja
Mul armas ja,
Sull' armas ma,

60. Weike Manni.

Tuli weike küla-Manni
Meile löbule,
Häbelikult nagu kanni
Tõttas toasse.

Toas ümber argset waatleb
Manni särafilmi.
Küsimuste pääle jaatleb,
Et külm olla ilm.

Zulgustan tad soojel sõnul:
„Tuled naeseks mull' ?“
Manni koju poeb see mõnul, —
Tutt wast oli hull . . .

Gile ajas naiste-asja
Manni ema meil,
Maerab: „Manni kutsjub kossja,
Kinf'wad titte teil' . . . .“

61. Piiskene.

Piiskene lauda taga
Koonutab ja koonutab,
Temal waesefesjel aga
Arwan, läätsed tulewad.
Piisil aga pliiats pihus,
Paber põlwel — luuletab
Tundmusi, mis hinges, ihus —
Dmal peiul pühendab.

62. Pattika wahil.

(6. mail 1901.)

Küla tänaval on noorem sugu
Pühapäewa õhtul lõbu-teel,
Aga minuga nii hull on lugu:
Pean patserutama Peipsi-weel.
„Lattik rannas, tõiste Tõnu saanud
Neid ju täna tubli tofina!“
Nõnda popsinaesed juttu a'anud,
Pean püügile ka minema.
Tühi taga! wette-pind on waga,
Wõrgud siisgi wette wirutan!
Lootsikus ma hommikuni aga
Billiroo pääl puhkan, sirutan.
„Onu, onu!“ sääsed kõrwa kannul
Tutwustawad endid minuga.
Sutt ja hüüpel hüüdwad wõidu rannal,
Maga siis, ehk mõttid mõlguta! —
Uni nii ei minu laugel' lase,
Mõtte mõlkub koduküla pääl:
Armsa (Kalli) juures oleks ilus ase
Teine mees ehk mu eest lamab säääl . . .

V. Waiksel wäljal.

Elu mured wiiwad juuksed halliks,
Eht küll igaüks wast neid ei salliks.
Waiksel wäljal, walge waiba all
Kohutaimed elust uinuwal. —

63. Ei ole jäädaw ase.

Ei ole jäädaw ase,
Siin õnnel walul ka;
Ei teine teisel lasse
Kusagil kosuda.

Kui lahusse nad läinud,
Siis teine otsib teist.
Nii käiwad ja on käinud
Nad ilmas üle meist.

64. Uueks aastasaja algeks.

Me isaijad Gesti pinnal käinud
Ja mõnda aastasaja alged näinud,
Meil eluwõitlus pakkus palju waewa
Ning annetas ka priiuse ja taewa. —

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

Siin — aastajaja algel — Gesti pojad
On südamlikelt palvetamas Loojat:
Meil hoia alal priiust, rahu aated,
Too tulu tööl ja õnnista ta saated!

65. Jõuluks.

Jaewariigist hüüab jälle
Jõulu inglifeste keel:
„Auu forges, rahu maa pääl,
Inimestest hea meel!“

Rõõmuriigi kuldne kõla
Helagu me hingesse,
Et me rahu, armastuses
Rõnnikfime forgele.

Rõrgele, kus Jõulu-sära
Kumab kaunilt, kõlab laul;
Rõõmule, kus õnn ja rahu
Kroonivad meid taewa auul.

66. Palwe.

(Ristilapsele.)

Ilmaisa Sinu poole
Palwetan ma südamest:
Wõta oma armu hoole
Täna ühte lapsukest,

Kes kui lillkene loidab
Pärli pijaratel jäääl;
Kelle eluhommik loidab
Ristimisel, fätte pääl.

Kingi talle tarkust taewas,
 Ärkust ilus isamaa !
 Arm ja õigus elu waewas
 Olgu ikka temaga !
 Terwist, troosti talle lisa
 Ilmas, ohkeoru sees ;
 Ole ikka Taewaija
 Tema sõber, seltsimees !

67. Kewade mälestus.

Kewadine päike ferkis üles,
 Säras alla imeiluga.
 Tema kauni kuldse kiierte süles
 Hõiskas õnnel terve ilmamaa.

Kaasik fajas õrnas õilme ehtes,
 Lille lehku lehwis nurm ja niit,
 Laias laanes, leppikute lehtes
 Laulu linnud wilistafid wiit.

Öhtu, õhul, eha helkwal ajal
 Nagu paradiisi kandli pääl
 Kõlas kõrwa ingli koori fajal
 Ööpikute õrnem hõiske häääl.

Sügis sammus sala, surma sunnil
 Sulus kewadije rõõmu-suud,
 Wilul wastu nutt'wad tormi tunnil
 Linnufesed, lilled, lehepuud !

Elutalw on meile sama wali
 Närtsitab m'e õitswa elupuu.
 Ja kui jõuab mööda külm ja tali,
 Rõõmul heliseb siis kõiki suu.

68. Kadunud arm.

A lilled orus
Üks sirelipuu,
Kus kewadel õiskas
Õrn ööpiku suu.

Mind meelitas sinna
Ja wiisakas-wiis,
Oh taewalised õnne,
Mis tundsin ma siis!

Küll noppisin õisi
Siit sireli puult
Ja suutlesin tihti
Mu lauliku huult.

Neg närtjitas ära
See sirelipuu
Ja sügis sulus
Mu lauliku suu.

Nüüd teisele õiskab
Mu ööpiku rind,
Mu lilleorg, sirel,
Sest leinan ma sind!

69. Silmapisar.

Andsam üle mitme saja
Kulda puhas pärlina
Rõõmu, walu awaltaja
Silma pisar oled sa.

Pisarail mu waifne waade
Walgust ford sai waadama;
Pisarail mu wiimne aade
Jätab maha ilmamaa.

Oli elus walu walju,
Jälle nutsin pisara,
Troosti, rahu, rõõmu palju
Mulle lahkest laenas ta.

Pisaraile ma sala peitsin
Õnne õisi südamel;
Pisaraile ma loodust heitsin
Kui läks kallim kaugele.

Pisar püha, õnnestaja
Taewast, paradüüsimist säält!
Kofuta mind weel, kui waja,
Kuni kaon ilma päält!

70. Sügisine lein.

Tillakesed
Niidul närtsinud,
Dilmelised
Õhted maetud.

Päike peidab
Pilwe taha pää,
Hämar heidab
Järwe pääle jää. —

Veina walul
Vendleb lehti teel.
Kurwal laulul
Ka mu kandlikeel.

Kurdan kuni
Talwe taganeb,
Õnne uni
Õlmisi imet teeb.

71. Leinaline mälestus.

Wäljal wiimseid lillefesi waadel
Tuleb meele fenam fewade,
Kuna armsa emakefe saadel
Astusin ma muru mäele.
Õnnis oli siis mul ilmamaa
Wabadusewallas mängida.

Diekuu ja suwi kadus ära,
Sügis sammus õue salaja,
Kolletas kõik ilu, dite jära,
Päni puud ja põõsad leinama.
Loodusega sind ma leinan ka,
Noorus'põlwe ilus õnnemaa,

Leinan weel mu lahkeid seltsilisi,
Kaeban taga armast emakest,
Kui mul wahest oli filmis wesi,
Meelt ta wabastab mul waludest.
Närtsinud nüüd minu noorus'nurm,
Kallid kaisju suigutanud surm.

72. Kuhu jäänud.

Kuhu jäänud ilma ilu,
Üle õnnis diekuu?
Miks kõik ilm nüüd ja wilu,
Tühi, kole, kahwatu?

Kus on uhke unenägu,
Millest õist'sid õöpikud?
Kuhu läinud kuffu-kägu —
Kes ta juud on sulgunud?

Kus on oru siidi-sülle,
Lätte ligi lillefe; —

Kust käis lahke laene üle
Kauni järwe kaisule ?

Sügis wiis nad salasammul
Waikselt warju unele,
Kuni jälle uuel rammul
Aratab neid fewade.

73. Tule tagasi !

Tule tagasi, oh fewade,
Pehme pisar lange lillele !
Ohu õrnalt rõõmu-roosipuu,
Laula lahkest künnilinnu suu !

Tule tagasi mu noorus' põlw,
Õnne tähtis helkiw taewa wõlw !
Laf' mind astu weel su pinnala
Elurada uuest algama !

Mööda fewade, mu noorus ka
Wara waikselt warju wajus ta !
Ei sa enam õnnesta siin mind —
Sest ma leinan, kaeban taga find.

74. Kui hõiskab ööpik . . .

Kui hõiskab ööpik, öieehtes puud
Ja tähtis taewa waatan fulda-kruud,
Siis mõlkub meelde põlwe-paradiis
Ja elu-eedenis üks haljas hiis.

Kust mängu-mäele, mägestifusse
Tee uhkesti ford wiis mind ülesse.
Mäel fibuwitjad kroonisid mu pääd,
Ma kawa kahjatsejin lainud hääd.

Mäelt kaugel, kaugel rahuranda näen,
Siit kiwa kända mööda sinna läen,
Et oma elulaewikefega
Saaks rahusaare sadamasse ma. —

75. Paleuse poole . . .

Papsepõli mõlkub meeles ifka,
Eht küll eland, siisgi silma ees;
Näen päivi üli õnnelikka
Noorus'nurmel, õits'wa õite sees.
Kujud kaunid, kuidas mäng'sin mäel,
Kait'sin karja armsa aasa pääl,
Kuidas kewadisel wõimsal wäel
Lindudega wõitu laulsin säääl.

Mis mu süda ihkas, film siis nägi,
Et ma suuda seda seleta';
Ges mul ehis õitsew õnnemägi,
Elusaatel küllust kuhjaga.

Uga, noorus' aimu õnne tujud
Pette pildiks oliwad mu eel,
Läksid mööda, nagu warjukujud,
Et mind wiinud paleuse teel'.

Paleuse poole siisgi tõttan
Lapse põlwe pildi paistusel.
Usku, lootust endal saatjaks wõttan
Kuni lüüakse mull' hingekell.

76. Tõbe woodis.

(17 meabr. 1895.)

Kui lumi sätentas salus,
Ja härmas pöösfad ning puud.
Siis lamasin woodis walus,
Surm tuli mul suudlema suud.

Mu meelest kõik ilmamaa unus,
Ta häädufed, aitajad käed.
Uht kollakat pilwekest punus
See wahel mu walude wäed.

Oh Jsa, nüüd andeks mul anna
Mu ekfitust, pattu, kõik süüd!
Mu hinge nüüd ära siit kannu,
Kus kurbtus ja kaebelik hüüd!

Jää maha nüüd isa talu,
Ja walge woodike siin!
Ju paistab säält taewane salu, --
Jää maha mu walu ja piin!!

Niisama mu wanemad hallid,
Weel ohkas mu rusutud rind!
Ka jätke kõik kurbtused kallid,
Kui kalmule kannate mind!

Ei olnud weel kõrgema nõuud,
Et ära sureksin ma;
Ta käes on abi ja jõuud
Ja elugi jätkuda.

Waim wõõrsil käis kodu kuld pinnal
Kus otsas on ohked ja piin.
Ja walu jäi waitseks mu rinnal
Nus elu mul awanes siin.

Jah inime' walude wallast
Saab palwel kõik parandust, hääd,
Näeb randa ja kodused kallast,
Kus rahul ford panna võib pääd.

77. Siis ikka.

Siis ikka elada ma ihkan
Kui näen, et on mul õnne ees,
Siis soowin surra, elu wihtkan,
Kui olen wiletjuste sees.

Õnn, wiletjus mul wõersil tihti
Siin waheldades wiibivad
Ja surmast elusse weel sihti
Nad näitawad mul mõlemad.

78. Kuid ajal on arwe . . .

(Ingl. kuniganna Victoria surma puhu mõttel 1901).

Kes küllusest hõiskamas õnnede ilmas,
Ei soowiks see surra ialgi.
Kel wiletjust, piina ja pisarad filmas,
Ei ihaldaks elada homseni.

Kuid ajal on arwe ja mullal on mõju,
Ei ihadest, soowidest küsigi.
„Seal pole iga, — sest kutsub tad koju,
Ei õelal surma — surmani.“

79. Üles poole.

Üles poole, üles poole
Palwid ülenda,
Lein ja mure, walu-woole
Raob siis kaugela.
Üles poole, üles poole
Süüdant ülenda!

Ole jelles ifka hoole —
Sääal on õnnemaa! —

Üles poole, üles poole
Tõtta, rühi siis,
Ura karda surma-noole,
Sääal on paradiis!

Kui ma mulda panen pään,
Siis wast ööeldakse m'ust hääd.
Seni aga igal pool
Haavamas mind wiha-nool.

81. Isa kalmul.

(Surn. 21. juunil, 1901.)

<p>Armas isa, maga rahus Külma kalmu all! Hinga, hinga elust lahus Hauas sügawal!</p>	<p>Põlwil pisaraid manuttan Siin, ju risti na'al, Nasalt, orult rühin, ruttan Siinu rahu maal.</p>
--	--

Hinga rahus isakene,
Maga mulla sees,
Kuni aeg ju igavene
Uhineb m'e ees.

82. Elurada.

Inimese elurada
Algab filmaveega siin,
Muresid tal mittu sada,
Hällist hauani on piin.
Arm ja õnn tall' wahel waatwad,
Kosutawad kurba meel.
Ust ja lootus aga saatwad
Rahuranda, eluteelt.
Mälestuses temast fuju
Nagu wari waimu ees,
Seegi kaob kui laenete tuju
Ujamere woolusees.

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

S i s u:

I.	Lilleluhal	Lehekülg	3— 8
II.	Renal fewadel	"	9—13
III.	Armuaafal	"	14—21
VI.	Elu-õues	"	22—36
V.	Waikjel wäljal	"	37—47

ENSV
Mikita Annik
Raamatukogu

RAAMATUKOGU
HILSONI

Hind 20 kop.

Hind 20 kop.

Drust ja mäest

J. Punnison

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

Räpinas, 1902.